

— 761 —

O BEGUDA O DIGNITAT

PARODIA

EN UN ACTE Y EN VERS ORIGINAL

DE

JOSEPH VERDÚ Y FELIU.

ANY 1877.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.

Faint, illegible text in the middle of the page, possibly a name or a section title.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a signature or a date.

PERSONAS

—

Donya Agna.

Don Prudencio Xasarranxo.

En Gama.

Caisàs.

Payet.

Curandero Vermut.

Lo Barber de Aquí sota.

Cabo è Individuo.

Un criat, pages.

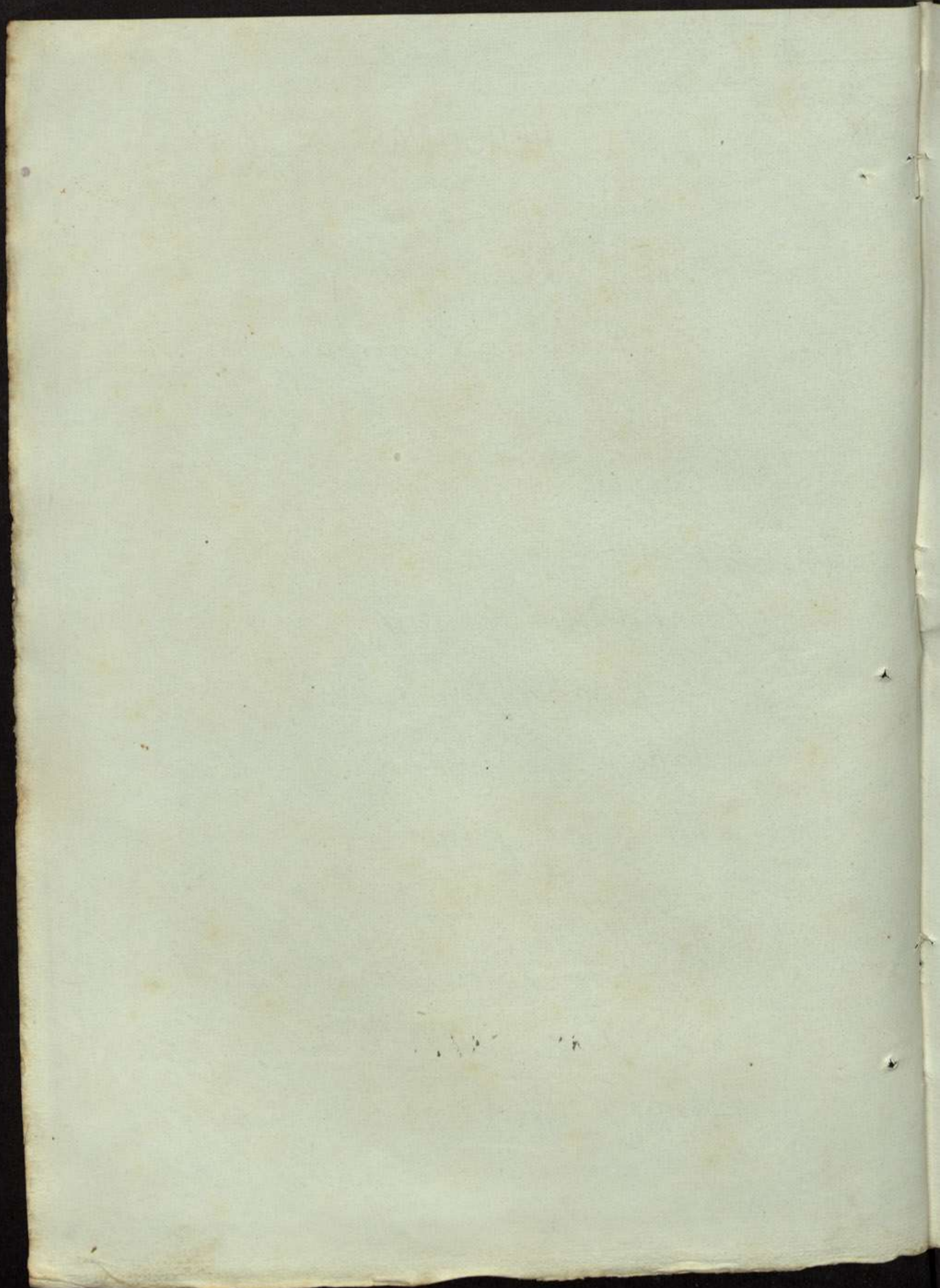
—

La escena passa à Barcelona.

Per dreta y esquerra, la del espectador.

Los personatges à gust dels actors.

—

ACTE UNICH

Lo decorat figura un menjadó de
 una casa regular: Portas al foro, dreta
 y esquerra: un armari ab ampollas
 y un altre ab llibrats, periodichs o al-
 gun romanço, un escalfa porras a
 un costat y cadiras acompanyadas
 de una taula vella 'hont hi haurá
 ampollas y gots en desordre.

Al alzar lo teló Prudencio esta-
 rá llegint la cuarta plana de La
 Campaña de Gracia, ab los calsas
 sobre la taula vella y las mans al cap.

Escena I.

Prudencio.

Pru — La primera... no m'agrada...
La segona es per menjar...
lo Dimoutri de Savada
no la puch endevinar.
Vaya... sembi un cigarro:

(Lo ga.)

la primera... ¿que deu se'?...
va, va, va, que m'encaparro

(gira full.)

girèm full: ja anirèm be,
tornam à apujar la sal,
lo tabaco, lo petroli,
la carn, lo sabò y fins l'oli!!...

si tot pugès, menos mal....
 Pero 'l jornalèt no puja
 y es encan un te certs apuros
 ¡ay! si hi haguès ma pluja
 De monedas De cinch Duros!

Aixis com are encan plou
 tot hom va a sota 'l porrayga
 perquè cap gota l'hi caijga
 y no 's taqui 'l vestit nou,
 allavors fora al contrari;
 ans l'anar tot hom a casa,
 qui mes xop podria anarhi
 mes content, no: mala base;

Tambè hi hauria rasons
 y envejas del que ab Dines
 s'hauria remullat mes
 y... vaja, las distincions

De richs y pobres, ja estant
ben posadas, del contrari
si tothom fos milionari,
ves aniria endavant;

ningu treballar valdria,
y ¿qui faria las obras?...
se necessitan memobras

y allavors ningú n' seria;
hi ha d'haver pobres y richs
com hi ha sempre, tant se val
hi ha d'haver goigs y fatichs
ò sino tot fora igual.

(queda llegint.)

De'l vi no parla de ré;
... he: com que ja's va apujá...!

(Deixant la campana.)

Va; Després la llegiré

que tinc molt per arretglà.

M'hi posat en un negoci
que crech que hi farè carvera;

(Arretglant ampollas y gots.)

no tenint ni un'hora d'oci
estudiarè la manera

de saber la propietat
de cada vi: ja prospero:
entre 'l tastar' l y 'l lletrero
pronte sabré 'l derivat.

(Mira 'l lletrero de una ampolla.)

Mistela: be; mom de gas:
Deu sè que després de beure
un home deu anà a genre
com los gossos, ab repos.

(Agafant ampollas, segons lo versos.)

Granotsa: també m'agrada,

ab lo mom se comprent qu'es
pèls de la gran flamejada
perque un hom deu queda encès...
; si ha de està encès? ; malvinatxe!
es clar te de encendre tant
com lo flam de una atxa-gran
desde'l moment qu'es gran-atxa;
Minerva; deu voler di
segons l' nom acreditat....
si, no hi ha diuste aquet vi
fa targetas de visita,
o pat se surt d' una mina
que per tot es plena d' herba
y per xò'n diuken minerva.
Curasao; la Doctrina
casi hi tindria que veure,
perque això de un cura asao....

Música: jah resalao!
 aqnet si que Jen distreure;
 Jen fe solfas d'allò més;
 Música, si ho diu ben clar,
 es un vi que fa ballar
 hasta de tort y a través.

Moscatell: puja a la closca
 del que'n ven y si es novell
 com que ja diu mosca t'ell,
 indica qu'ell te la mosca.

Vi ranci: que Jen se avavo!
 me agrada perque ho diu franch.
 Vi blanc: aqnet es ben raro
 es vermell y's diu Vi blanc.

Champomy: es francès; quin aigre
 Jen da per balla'l can-can;
 fins lo lliga un cadiraire

perque no fugi ballant.

Prom: aquest pot se' la cause
perque al beure'n massa, un hom...
si, ell mateix ho diu, que's romp
lo que al cop deu anà a raure.

Vermut: ; quin altre! endavant
no es gens vert perque es vermell,
ni es gens mut perque m'ab ell
crech que en rathona bastant
y ab tot y ser de la mena
de no ser mut, ni ser vert,
tot hom ver-mut l'anomena
com si lo que diu fos cert.

ESCENA II.

Prudencio, Caiſas y Agna.

(Inten de la dreta.)

Pru — Vi negre aixut; si es veritat
en ma vida n'he vegut.

(Ven ab got.)

Veyam; Diuen qu' es vi aixut,
pero jo 'm trobo mullat.

Agu —

(Apart ab caisàs.)

Tastant vi y licors, es cla....

Pru —

(Alsantse.)

Pero es estremy que may trobo....
Vi de vatimus; que soch bobo!
si estich cert que no se'n fa!...
Finch l'inventà un licor gran.

Agu —

(Apart a caisàs.)

Ta l'hi dich... Deixat de vins....
es clar que tastant, tastant
s' emborraxarà.

Cay—

(Apart ab Agna.)

~~Prn—~~

Mals fins:

Prn— Borrrejo agnet cancanista

(Per lo Champany.)

ab rom y esperit de vi
y ab l'esperit podré di
que hasta es un vi espiritista.

Cay—

(Focantlo per la espatlla.)

No mes te faltaba això.

Prn— Ola que tal? son vosaltres....

Agneta, Paifàs.

(Dantlos la ma.)

Cai—

Vosaltres,

senyò, espiritista.

Prn—

To?...

Cai— To he hi sentit ave aquí
que parlabas de esperit.

Prn— Fu 'l que Deus haber sentit
 parlà de esperit de vi,
 perquè intentant barrejarlo
 ab licor que haig de intentà
 pensaba de batejarlo.

Agn— Vals di tiraki ayga.

Prn— Ca!

posarhi un nom; cosa vista,
 l'esperit de vi 'l barrejo
 ab un licor y 'l batejo
 ab lo nom de Espiritista.

Per' xò are rumiant
 quins licors tenen mes solta
 anaba tastant, tastant.....

Cai— Tastant, tastant eh?— Escalta:

Una gossa que tenia
 tres gosses que se'ls criaba

los llepaba tot lo dia
y llepantlos disfrutaba,
pero ab los costums aquets
de lleparlos tant y tant
un dia llepant, llepant
hasta's va menja'ls gossets.

Això vol di (y sentiria
que entre 'ls dos portes cap vinya),
que bastant bastant, un dia
pot se agafaràs la pinya.

Prn - La pinya, si; y quan la tingui
clavàrtela a n'als teus nassos.

Cai - Voy, tu fes lo que t'convingui.

Prn - ¿De pensà això san capassos?...

Cai - No signis tant papioli
que'l refrà be'us ho apunta:
"aquell que maneja oli"

ja se sab, los dits se'n munta;"
 ab un dia que te'n mutis,
 natural, poch t'hi rabejas,
 pero si tant ne manejas
 de poch en poch... no ho preguntis.
 Això es mateix que'l que ab goig
 llegeix y no desmereix,
 pero que si tant llegeix
 al ultim se torna boig.

Prn— Si jo fos un animal
 cre t'elavaria una cossa.

Cai— No t'ho prenguis tant formal
 que tot hom fa com la gossa,
 y si hi ha gats que ab los pens
 llepant llepant se pentinan,
 los empleyats que'ns dominan
 llepant llepant fan los seus;

llepant llepant, ma colla
nom unidat lo presupueste,
y tu llepant, manifesto
que anirás leuidant l'ampolla,
y omplint lo cap qu'es d'estopa,
y si ho dupta voste, tògnil

(A Agna.)

que aviat sevà ma sopa,
pero ma sopa de brognil.

Prn - De brognil las camas sevas.

Cai - Pero tu las tens de catre.

Agn - Endeavant, que us hen de batre?

Prn - Wo, cai, son brometas sevas.

Agn - Quinas brometas de se'

Prn - Wo es veritat?

(a ill.)

Cai - Disputem.

pero may nos ofenem.

Agu— Be; parlem del que convé.

Prn— Com trovas l' may?

Cai— Be: es di,

ja veuràs, los menescals
no més curém animals.

Prn— Un dia'm vas curà à mi.

Cai— Per xò dich que no discorro
entre personas... no se.

Prn— Bè, dona, un remey de burro.

Agu— Pot se s'hi trovarà bè.

Prn— Be, digas; no hi veus adap.

Cai— Segons hi comptes pateix.

Prn— Y pot se no s'ho coneix....

Cai— Crech que te l'amort aprop.

Agu— Donchs, aviat se morira.

Ay!

Prn - Jo 'm desmayo:

Cai - M' sea viure.

Prn - Si, pero tu 'ns fas plora'.

Cai - L'amor vull di que'l fa viure.

Agn - Com? l'amor....

Prn - Que l'has tastat?

La mort fa mori.

Cai - L'amor

es això que surt del cor;

vull di, que està enamorat.

Agn - Ah!

Prn - Ja entench la manganilla.

Cai - Y aprop hi te la xicota.

Prn - Qui contas qu'es, qui.....

Cai - La filla.....

Agn - De qui?

Cai - Del barbe de sota.

Prn— De sota D'about?

Cai— D'aquí;

y si no'l deixen casa
no crech que pugni curà.

Agn— Ah, Jauchs, que's casi.

Prn— Si, si,

que's casi si tant conve,
jo tinch D'anarme à afeità
y ab la noya vull parlà
y hasta l'hi demanaré.....

(Payet surt de la dreta y al sentir ho
singeix.)

Escena III.

Prudencio, Caylàs, Agna y Payet.

Pay— Ah!

Prn - Que tens? que tens?

Cap - ¡Qu'es Payo?

Agn - Per xò l'hi diuken Payet

Pay - Pero ca! si'm desmayo,
si'm trovo molt alegret.

Prn - Alegret? quin'has tastat?

Pay - Cap:

Prn - ¡Ay Deu meu ja estàs alegre!

Pero digas; blanch o negre?

Pay - Blanca com un camp nevat.

Prn - (Ha tastat la ampolla blanca).

T are la veus?

Pay - Are no.

Prn - La vols veure?

Pay - Tant de bo!

Prn - Guayta.

(enseñantli una ampolla.)

Pay- Ay! la ditxa 'm tanca
sentme aquestas burles....

Agn- Fu!

Pay- Pare.

Pru- Fill.

Cay- Falta esperit?

Pay- No 'me'n falta; no 'l seu diu.

Agn- I Douchs, qu'es aquest neguit?

Pay- Lo que 'm passa's pot escriure
sins tinch ganas de plora'
y plorant, no'm se agnenta'
que 'l plora' també 'm fa riure;
y vull riure y ab embulls
també 'm trovo com es just,
perque ribent massa de gust
llavors 'm ploram 'ls ulls;
y es perque t'estimo molt

y molt, y hasta sense moldre.

Prn- Si't confessas ab tal dal
veyas qui no t'ha d'absoldre;
Ah! y perque'm tractas de tu?

Pay- Home perque fà senyo.

Prn- Be, donchs; com que jo no'n só
no ho vull.

Cay- Ta no ho diu ningú
vostè y vos.

Pay- Semblan apodas,
y no es moda.

Prn- M' incomodas;
à mi no'm vingas ab modas
quoin son modas sense modos.

Pay- Be, donchs, l'hi diré vostè.

Prn- Pero l'he tampoch m'agrada.

Pay- Prengui café.

Prn - Ta m' enfada,
vull Di que m'hi sabra'l te.

Pay - Be, donchs, vos.

Prn - Això es bonich,
seguim las costum dels vells.

Pay - Be si, baja, sou d'aquells
que buscan lo mes antich.
Pero be vos mireu
à cal barbè, hoy? no es broma?

Prn - Bueno, si.

Pay - M'ho prometen?
'Ms dich qu'es una Paloma
y crech qu'es filla de Blanes;
una paloma....

Cay - ¡Que pillo!

Prn - Sent filla d'un Barberillo.....

Pay - No hay que quitar los hilvanes.

Cay - Cimill de grux fes que si.

Prn - Fa diputat segons conto.

Cay - Pero fa diputat tonto;

ah! una cosa t'haig de di,

te porto 'l petó de mi vell.

Prn - Deuhen ser babas.

Cay - Famoca,

no me 'l ha dat de boca.

Prn - Y donchs de que poch cervell.

Agn - De paraula, pots pensà.

Prn - Ja es de boca.

Pay - Bè; igual es.

Cay - M'ha encarregat que te 'l des....

Prn - Be si tens gust d'esperà....

que vaigi afeytat, es di

si me 'l has de fe' a la cara.

Agn - Donchs 'hont lo valdrias ore?

Prn - Que se jo? pobre de mi?....
 també se'n som a la ma;
 pero bé parlém de tot,
 ¿qui es aquest vell que pot....

Cay - Tu te'n faré recorda:
 Te recordas de la mort
 del teu pare.

Prn - Mes Cayfas....
 vaja una pregunta 'm fas,
 no'n puch tenir mes recort
 valguent riure 'm fas plora.

Cay - ¿Te recordas Janchs encare
 que agonissant lo teu pare
 un barret se va posà
 que a dintre 'ls forros hi havia
 una gran marca d'aurada
 y que tu vas aquell dia

Desmayarte una vegada?
i te recordas donchs també
que després per entre 'ls corras
van desapareixe 'ls forras
acusant un carrete'?

Prn- Ell? tu'l coneixes?

Cay- Y tal,
si jo ja de criaturas
l'hi posaba ferraduras.

Pay- Ab ell?

Cay- No, al seu animal

Prn- En Gama, anemhi Cayfás
era innocent.

Cay- Que sabs tu.

Prn- Se que en Gama era incapás
de toca res de ningú.

Cay- Donchs no va toca'.

Prn - M'enfadas.

Cay - La gent.....

Prn - La gent te malicia.

Cay - Pero home la justícia

Prn - La justícia de vegades....

toca l'violon com'ls altres.

Cay - Y ell va toca'ls forros teus

Prn - Bè, toquem'ls dos nosaltres

y ho sabrem tot; esperem

(a Payet y Agua.)

que ja tornem al moment.

Deixem pendre aquest cigarro

perque quedi mes content

(toca l'esquella y surt un mosso.)

Mos - Ha cridat?

Prn - Animals, carro

y l'aca.

Cay— Que't vos pinta'?

Prn— No; l'aca es la burra xica.

Anem, anemlo a' busca',
no trigarem gens ni mica.

(Se'n van pel dret, Cayfar y Pruden-
cio. Agra per la esquerra.)

ESCENA IV.

Payet.

Pay— Fent comedia tot s'alcausa
ja no puch tenir mes ditxa;
anirà a casa'l barber,
se esperarà fins prop mitj dia,
al moment diuken qui toca,
sen ab una gran cadira,
l'hi trenken un xich de llana,

l' remullan ma mica
com si fos un bacallà
que 'ls hi dangnès mala espina,
l'hi empastifan la corva
fins a la vora las ninas,
com un tros de causada
l'hi deixen despres ben llisa,
l'hi aixugan ab un cantó
d' una toballola humida,
l'hi respallan lo clatell,
l'hi passen un xich la pinta,
lo barbé demana 'l val,
èll l'hi demana la filla,
desembreix que 'ns estimem
y al sabé qu' ella m' estima,
y no volguent mes comedia
li torna 'l val desseguida,

'ns fan promesos, casats,
Despres pares de familia,
Despres viudo l'un o l'altre
y aqui s'acaba la ditxa.
Si sembla que sigui un sòmit,
pero 'l meu cap no somia;

(Hegint la campana de Graia)

"Sabatas y mitjas blavas,
Desmanats, Mixter Repica,
Dos paraygrias foradats,
Finter màgich, Azulina,
Hepa cassolas, Meotret,
Fills de'n Montes, Sensitiva;"
y està clar, si fos un sòmit
ni menos recordaria
los noms d'aquests personatges
que sempre van a la pila

De las carbassas que dona
 la Campana, si es la ditxa;
 la finestras de la plassa
 y hasta plou y qu' es bonica
 la pluja que cau, que cau
 y alguna xufia petita.
 y com plou! sembla que l'ayre
 se converteixi en trenyinas;

(mirantse al mirall.)

y jo so'l mateix, sens dupte
 xatet qu' es moda avuy dia
 los gossos xatos de casta
 son ore 'ls de mes estima
 En Granell sent portals xatos
 també veig que s'acredita
 y hasta la mateixa orxata
 sense l'or xata seria.

Ulls negres, que també es moda
fins hi ha'l negre de la riba
y hasta'l pervenir de Espanya
també negre molts se'l miran
y es que hi venhen certs punts negres
que hi va descubri en Zorrilla.

Boca ampla perque avuy
tot lo ample te mes vida
pantalons carrers de Eusanche
Rieras que se sobrehixen
y hasta hi ha algun regidó
que també es ample y s'explica.

La cara plena de sots
que'ls carrers també s'hi cridan
una mica escallat
com molts politicks del dia.

Pens, grossos que ja'ls hi tenen

los onomenats artistes
 com lo director de Hatja
 y En Canonge jay! si'ns trepitjan
 y la gorra es la mateixa
 petiteta y aixevida
 sino que crech que hi ha donas
 que tenen una mania
 que no volen que'l seu home
 porti las gorras petites
 y hasta las hi fan d'u grossas
 pero, va! no renyiriam.
 Si jo fare' l' qu'ella vulgui
 si jo encare are valdria
 teni mes cosas notables
 per se un tipo de aquest sigle
 un tipet de riure, vaja
 un enro dels que se'l miran

com molts que semblan toreros
perque fins Desitjaria
poguer ser tot un Frasuelo
y tot Madrid ploraria
si may estaba malalt
aixis com sent un artista
encore que'm morigués
ni menos s'hi ficsavian.

(Mira a la porta del foro.)

Y no ve, quan un espera
no es-pam lo que'l cor abriga

(Mirant al foro.)

àrabe, ay! moro, moro,

(Veient que no l'es.)

son't cristià no es ma Ditxa;
l'autor d'aquesta comedia
perque talla una sortida?

(Surten Prudencio y Cayfàs, portant
en brassos à en gana.)

ESCENA V.

Payet, Prudencio, Cayfàs y Gana.

Cay- Comas de vint y un any.

Pru- Fés un esforç de flaguesa.

Gan- Veritat que sembla estrany....

Pru- Deixat are de estranyesa.

Vaja falta una gambada
com diu un poeta dels alts.

Pay- Pare; que ja ha anat a di
allò a la Barbera?

Pru- Si;
prompte vindrà y parlarém.

(Cayfas y Payet se'n van per la dreta
y Gana ab una cadira prop de Pru-
dencio.)

Escena VI.

Prudencio y Gana.

Gan- Elhi fet du'l petó... ja no sabs?...
ja acabo 'ls recursos....

Pru-

Bo.

Gan- T'aviat n'ive a' com taps
y'm taparain.

Pru-

Pot se no.

Gan- Pero avans vull plora' aixis
que de llàgrimas no mes
no vull que'l ninxo s'omplis
y dempres jo m'hi ofegues.
Pero vull que'm dignis - pover-

Prn - Que vols quantos? para Jancks!

Gan - No, ca; tu no'm corresponks

Prn - No entenech pas que vols dir are.

Gan - Vull que'm dignis pare.

Prn - Com?

Gan - Errakomant, a poch a poch.

Prn - Para d'errakonia.

Gan - Tampoch

no t' soch amich, ¡ditxos nom!

Escena VII.

Prudencio, Gana y Bayet

(que entrará luego pel fondo.)

Prn - Gana!

Gan - Vull que'm dignis pare.

Pay - Pove; allà hi ha la Bombiera.

Prn - Que s'afaiti.

Pay - Com s'altera

sino te bigoti encare

si es una paloma....

Prn - Enfada....

que voli. *W*

Pay - Si ja ha passat

de la primera volada.

Prn - Bueno, vesten, s'ha acabat

Pay - Pero si es una paloma,

si es una paloma

Prn - Encare!

Vesten.

Pay - (Sol ab un altre home

que li deu volguè fer?)

(se'n va.)

Escena VIII.

Prudencio y Gana.

Gan- Si... ; lladre!

Prud- (Fent lo gos.)

Guguch.

Gan- Que fas?

Prud- Lladro; no has dit que lladres'?

Gan- No, ca! tampoch m'has entès;
que jo vaig se'l lladre.

Prud- (Indicant l'heure.)

Estàs?...

Gan- No hi begut, estich seré
mateix que'l cel quan està
que sembla que estigui plé

De brassos De capita.

Prn - Però es estrany que lladre't fessis
per una cosa tant xica.

Gom - Perque no te'n adonesis.....

Prn - No m'adones de que? explicat.

Gom - Perque aquell barret mal fet
ó sombrero, no ho se he

Prn - Be si, Digali barret
Digali sombrero, que?

Gom - Donchs si, aquell tarat tarat
D'aquell cap tarit tarot,
hi havia al forro apuntat
un escrit.

Prn - Digam un mot
perque estàs tocat y'm tocas,

(A partant sen.)

Gom - Ah! si, ja no vals que't toqui

Prn - No home, vull di que't locas.

Gom - Ca! no tingas por que'm loqui.

Prn - Digas....

Gom - No't fitis fillet
ni de barrets, ni de gorras,
perque no mes Duch las gorras
y pesem mes que'l barret.

Prn - Y hant son?

Gom - Fom de tap per sort
en aqui, qu'es l'ayguardent
que quan tindre l'accident
ne veure y quedare mort.

Prn - No tingas tant poch caletre.

Gom - Es un mal que en un moment
quedas mort si't troba ardent.

Prn - Donchs això no ho puch permetre;
l'ampolla y'l tap.

Gan—

Canvinch.

Prn—

(blorant.)

J'es aygnardent Je la bona.

(Surt Cayfás pel fondo.)

SCENA IX

Prudencio, Gana y Cayfás.

Cay— Prudencio?

Prn— Prudencia 'n tinch

Cay— Que veus?

Prn— Espera una estona.

Cay— Pero sina.

Prn— Que vols ferhi,

tinch feina

Gan—

No'm deixis pas.

Cay- To crech que está levi, levi.
Prudencio?

Prn- Pero Cayfás.

Cay- Pero home vols veni'?

Prn- Fens nom de jutreu y l'fas;
vèsten.

Cay- Don lo tap d'aquí.

Gen- Que's retirí aquest Cayfás.

Prn- Pero home vès retirat
feste carrech qu'ets prou rick
y retirat, com a amic
t'ho prego, de genolls, mirat.

Cay- Pero s'espera una colla.

Prn- La colla que esperi y calla;
ves, no siguis tant canalla.

Cay- Ja ho veig, val alzar la ampolla.

(se'n va pel foro.)

Escena X

Prudencio y Gana.

Prn- Los forros del barret ¡ah!
malehits forros, no hi sock;
los forros del barret... m'hi ha
per tirà 'l barret al sock.

Gan- Ta m dia l'hi vaig tirar
y 's va cremar tot sance,
pero 'ls forros me 'ls vaig quedar.

Prn- Portals.

Gan- Wo, ja 'ls llegiré

(buscantlos.)

Prn- . ¿Quins secrets se m'esperaban?
quina angunia 'l front m'apunta
s'escalfa com si 'm posaban

al cap una serradura
y vull treurem del cap
y posarmho als peus, l' que
te serradura.

Gan — Que t' creus
que soch ruck, no'ls toquis, veus?
se estripan de la suò.

Prn — Prn s'estriparian mes
si jo'ls duya perquè suo
fins a las dents.

Gan — No acentuò
prints ni comas.

Prn — No hi fa res.

Gan — "Prudencio: no t' dich fill meu
perquè jo y ella, canvinguis
qu' eram xorchs.

Prn — Que diu?

(Surt Agna pel fondo.)

ESCENA XI.

Prudencio, Gana y Agna.

Agna— Que vinguis
que esperam.

Pru— En nom de Deu
jo'm desespero y espero
que te'n vaigis una estona.

Agna— Pero home.

Pru— Pero dona.

Agna— Pero....

Pru— Vèsten ò m'altero.

Si aquet fos dona de planta
podrias pensà'm enredo,
pero es un home ab qui'm quedo.

y es un vell que no s'aguenta.

Agn- De tant beure, ja ho soproso.

Prn- Vesten que 'ns fas torna' celos;

vesten creu, no tingas celos

hasta de genolls me passo....

Agn- Mira que no hi escombrat

y te embrutarias las calsas.

Prn- No hi fa res, ves que'm trasvallas

tat l'emersa que'm has dat

un casat te oi cada rato

lo sabatot a la pota,

vesten o jo.... ah! la gota

d'aygua sota de'l nas xato.

(Aixugantse-la ab lo gech.)

Agn- Vols un mocador que alaga,

per aixugartela?

Prn-

No,

ja m' aixugo.

Agn -

Te vako,

lo calze del geck ho paga.

(se'n va.)

Escena XII.

Prudencio y Gana.

Prn - Segueix.

Gan - Ahont vols anar?...

Prn - Segueix llegint; valgam Déu!

Gan - "Com fill te vaig estimar
encor que no fossis meu.

Prn - Ah! m' temia com un gat,
si molt corve ho sock dels freres
que a tots los nomenan "pares!"

Gan - "Perdonam si t'he agreuiat.

Pru - ¿Es Dir Donchs que no finch nom?

Si'l nom qu hasta cre'm fardú
no es men, jo soch un ninguí;
Digas que sò un lladre?

Jan - Com?

Pru - Si un lladre; he robat com veus
tot lo qu' es roba, calsat,
insults d'inglesos pesats
que no eran inglesos meus,
y com a meus, m'insaltaban
hasta pallissas y apretos
que 'ls guetos sempre'm donaban
perque no eran los meus guetos.
Síio, ... 'ls calsetets m'enganyo....
¡Deu meu, que'm van fer tant ase
¿si jo no soch Xafarranxo
perque me'l porten a casa?....

Jancks ligas que jo sock bart.

Gan - No.

Prn - Finck Gueto? perque callas?

es viu?... finck gueto?... es mort?

Gan - No; esta acabant las agallas
y 'ls recursos.

Prn - Gan... Gan... tu?

Gan...

Gan - No; no.

Prn - Pove!

Gan - Si.

Prn - Gueto... pove.

Gan - Aixi, aixi

Prn - Tu, tu?...

Gan - Ah!

Prn - Eh?...

Gan - Ih.

(Fent que sí.)

Prn -

Oh!

Gan -

Uh!

(Abassats ab molta exageració.)

Prn - M'has omplert de babas...; phue!

(escupint.)

tot l'emorsar'm fas remoure
semblas un cargol bové.

Gan - Això ho fa que no pot ploure

Prn - Es a dir donchs que m'ets pare
y perque t' serví la llengua?

Gan - Per no darté a tu la mengua

que jo sufreixo fins ara
y sent fill de qui'm sab greu
soch pare y no ho dich enloch.

Prn - Pero perque?

Gan -

Perque soch....

¡gitano!

Pru-

¡Ay pare meu!...

¡Gavenu!... no mi' ho esperaba!...

De fer vins à esquilar gossos

vet'aquí com jo observaba

que tenia 'ls llavis grassos

y 'l nas ample; cre endavino

lo perquè cada palsera

se'm cargola de manera

com la quia d'un tocino;

fius cre no veig l'indici

perquè 'l sastre dels ulls molts

sentme un pantalon, se vici

de ferlo estret dels genolls.

Vet'aquí cam los xavals

sinhen payet al fill meu

y per xò jo à tot arren

Simch de tractà ab animals.
 Per xò entench ab la estisora,
 per xò se'n fregan los burros,
 per' xò esterminan los curros
 quom me venken sorti a fora.

Vet' aqui com soch moreno
 y ab guitarra meno y mano;
 si soch garenò ò gitano
 que al si gitano es garenò.
 Y per homi de hè que siga
 gitano sempre'm dirant,
 mes per xò t'estimo tant
 com un fill, diga'l qu'es diga.
 To farè veure als fularos
 que als gitanos fait l'afroat,
 que hi ha gitanos al mon
 que no saben ser gitanos.

(Ve en Cayfàs correus pel foro.)

ESCENA XIII

Lana, Prudencio y Cayfàs.

—

Cay— Mira que venen.

Pru— Lo vendre
animals, es una lluita.

Cay— Pero ¿dich que venen, cuita.

Pru— ¿Que venen cuita?

Cay— La gendra,
la nora.

Pru— La nora bana?

Cay— Lo barber.

Pru— Ah! que no 't veigim;
que las rassas no 's barreigim;
amagat aqui una estona.

(Amaga i en forma en un quarto de
malt apressat hont seya y surten pel foro
los personatges que hi ha en la següent escena)

ESCENA XIV.

Prudencio, Cayfàs, Agnès, Barber.
y Payet.

Bar - Lo senyor Prudencio....

Pru - (Deu meu!)

Bar - Xafarremxo?

Pru - No se 'hont es ni 'hont para
y m te sens' cuidado.

Bar - Que diu?....

Pru - Lo que senten,
veritats que no callo.

Bar - Be; qu'are's pertorbi'
caps mica ho estranyo

benint à buscarli
son fill, que li causo
coneck, la tristesa
que sa pertorbarlo.

Prn- Lo fill? wo l'espero;
si jo fas... ¡gitano!
ja consentiria
mes, are, m'alabo
que encare que ho siga
no ho soch y no estafó
com ~~tu~~ ho faria
si jo'm callés algo.

Agn- Que dius?

Bar- Perque?...

Pay- Pare!....

Prn- Perque som gitanos

Pay- Ay!

ni soch Lafarranxo
perque 'l pare noble
de qui aquet nom guardo,
no era 'l meu pare
ni soch qui 'ns pensaban
soch fill d' un garenno
com be puch aprobarho
ganero soch ave
y al fill ho traspasso
y vostè que afaite
personas de rango
sent barbé de fama
no savia un quarto
perque 'l que ve ave
sense cap cuidado
un burro seria

si allà l'esquilavau
sent d'una familia
que tots son gitanos.

Pay - Ay! atxem! jo'm moro.

Cay - ¡Qu'es bo l'curasão!

Pay - Gitano!....

Prm - Ay Payet.

Pay - Perque no callavau

(Desmayante.)

Prm - Perque estich de pega
oh! sino pach Carlos

la banca ventura

perque soch gitano?

(S'emportau lo moy Desmayat men-
tres Prudencio esta pensabim plo-
rant.)

Escena XV.

Prudencio y luego Agnca.

Prn - Allà l' seu fill patint y allà l' meu gueto,
me'n vaig à vendre l' noy i pobret!

Agn - Atràs!

Prn - Que t' pensas que sock matxo?..

Agn - No mi' ho penso,
pro m' penso qu' ets un burro.

Prn - Animal.

Agn - També ho ets.

Prn - Sino callas....

Agn - Calla tu.

Prn - No vull calla' es el gueto, ho dich evident
perque no ho trinch de dir?

Agn - Perque t' es mengua,

perque no es gents poètick.

Prn -

E'has tallat.

¿Que mes menengua que en Poch d'esser gitano
fos un bestia'l pare? y tu'm Divias
que no es poètick y ls aucells son bestias
bestias son los seus pares com ja sabs
y he si es ben poètick que en Pitarra
escribint ab bons termes, inspirat
la causò dels aucells, per tant poètick
va guanyà'l primer premi als Jochs Florals.

Agn - Pro la causò que tenen los gitanos
es la de Tuam Portela.

Prn -

Poch me fa,

jo soch fill d'un gitano y finch de Divho;
llavors qu'es la mentida y la vritat?
qu'es la virtut?

Agn -

Una escallo'.

Pru -

Donchs beneno,

110

jo vull ser virtuos y hasta al sentar'm
vull deixa' ben calenta la cadiva

perque digni la gent del meu voltant
que tinch molta virtut, vull ser ben digne
ja sabs que sempre vull la dignitat

Donchs digas que vosaltres sou com terra
no mes que terra sense garraellà

y donchs si terra sou, vingui un terrayre
y que'ns fassi servi per rentà 'ls plats.

Vols que jo dugui un nom que no haig de Durho
no sabs tu qu' es un nom?

Agu -

Un nom; Cabau!

es una distinció de entre nosaltres
tant costa de dir pillo com hourat

Pru - També costa mes poch de dir me Gana
que no pas La Farranxo qu' es mes March.

Agn - Pron gana no tenias ahir vespre.

Prn - Deixat ja d'ahir vespre cap sigrony
y tu pran Lafarranxo no tenias
avuy al demati.

Agn - Va t Deixo esta.

(sein va per about ha entrat.)

ESCENA XVI.

Prudencio.

Prn - Aixis, un home sol, se enten y balla
pron voldria balla' ab tanta musica
y m son ballar l'enteniment, oh sombras;
sumiant aqui tant foch sembla que estiga
dins d'una xumeneya y que s'encengui
molt mes lo foch de lo que un hom vumia
pero ab tant flum ja m'estich cuit de sobrat.

111

y donchs si n'estich cuit, perque ab forquilla
ja que de mi n'hi ha un tip no hi ha qui m'
menji;
perque no surt la mort y no s'atipa.

Sombras, quadros al viu y putxinel-lis;
Aranyas que'm guarmin de taranyinas;
Temps! que passas quom balla la Tuoma;
Mosquits que cada nit fen la música;
Mascas que'm voseguen, minuts de l'hora
que passen cada quart de quince en quince
O Esperits que escalten al que'us invoca
si es veritat lo tema de aquells ximpler
¿perque no'm torno gas? perque no ho logro?
vull mori o tornar'm gas tot desseguida
per massegà al municipal tanoca
que no dangui la bala al que valia
vull tornar'm gas y que la bala'm danguin
perque vull repasar set o vuit dias

al mitj de un carrer centrich com molts
altres
rodejat de xicots que de mi's rigam

Escena XVII.

Prudencio, Gana y luego Agua

(caminant per terra.)

Gan - (No puch se' manre las carnas
jo qu'eva tant ballado.)

Prn - (Serà que encare somio?

(cuscant.)

no tinc lo ferro.)

Gan - To't tock;

ay! quan tenias lo ferro

tenias tres messes sals

y jo't tapaba.

Prn - Ah, ja'ls trobo;

son del pare.

Gan - Vals dir jo...?

Prn - Tu?...

Gan - Que pensas fer Prudencio.

Prn - Donar la prova com son
dos gitanos....

Gan - Ay fill meu.

Agü - Lo may te demana

Prn - 'L may?

Vineh desseguida no t' moguis
me'n vaig a vendre 'l xicot.

(Se'n van ell y Agua per vant hon
trat.)

Escena XVIII

Gana.

—

gan - Pobre Gama tu pateixes
y ell se'n va y t' deixa sal
sacrificat des de l' neixe,
ses veuve que han tret un bort,
contempla com altres llavis
mes peluts l' hi fan petons
mòcal, faixel y netejal
pasali 'ls bulgues y tot
tapal bé quan te'l catarro
cival quan te'l xarrampió
empaltali la verola
de la vaca estant, de cap,
ves à comprar llet de cabra
y perquè's torni grassò
atipal com un porquet
per no darlo à dida en lloch
y ave ell es qui'm dona à dida

y'm deixa com un mussal.
 pero... va, amagare'ls ferros
 ans no torni, ja ho sab tot,
 ave que visqui com antes.

¡Ay! ja'm sento'l tremolor
 del accident vaig à beure
 ma mica, aixis la mort
 vindrà ab cantxassa y un rato
 tindré encare per dir ¡Adios!

(ben.)

Prement ferros, per taparla
 que hi posaré?... just un tros
 de mantellineta blanca
 y ave-se emborraxat foeh

(Mida l'ampolla.)

ompliré l'ampolla d'aigua

(L'ompli.)

y ja pot venir la mort.
¡Ay! mes aviat ho' hagues dit
ja la sento 'm moro, no.

(Surtou tot.)

SCENA XIX

Prudencio, Agua, Payet, Cayfas
y Barber.

Prn — Pare!

Gan — Alsam, alsam!...

Prn — Gana!

Gan — Ah!

Prn — Abrassam ¡ah! ja es mort,
y l'hi he dit gana per ultim.
Una candela.

Agn — ¿Que vols?

Que busquin las dents caygudas?

Prm - Posarli del nas aprop.

Pay - Fingui la candela encesa.

Prm - Ta no respira tampoch

ab tan bon apaga llums

que tenia are no pot

apaga aquet flom tant mustich

de una candela que's font

lo mateix que una candela

cap per-vall ; oh! quin trastorn!

portemlo al llit, no m'aguanto.

Cay - Ta ho coneck ; que n'hi ha de vom!

(Se n'van tots per l'esquerra empor-
tantse'l a Gana y queda sol Cayfas.)

SCENA XX.

Cayfas y luego Un Mosso.

Cay - Ha de deixà aquet negoci
sino cada dia hi som
ja hi fet be de enbia' a buscar
aquells socios....

(Surt lo criat pel fons.)

Cri - Veneri Das.

Cay - Que t'creus que som Carnaval
per venir d'os?...

Cri - No senyo.

Cay - T'van d'os?

Cri - Si.

Cay - Com pat esser.

Cri - No; tres me sembla que son.

Cay - Vestits d'os?...

Cri - Ah, no; de llana.

Cay - Que son carlins?

Cri - Que se jo?

To crech que son gent de bé.

Cay - De bé? vals di de multó;
 be, si, vaja gent de llama
 y no has conegut qui son?

Cri - N'hi ha un que porta patillas
 y barret alt.

Cay - Barret... ¿com?
 (no siga un mosso de escuadra
 que vulga estrenar l'cordó...)

Cri - T'ls altres municipals.

Cay - Ah, si home, que entrin tots.

Cri - Està bé.

(se'n va.)

Cay - To'm capficaba
 y al cap de vall veig que son
 los que he enviat a buscar
 per ajudar-me a dar l'cop

Los municipales, sens duple
y 'l sastre que te 'ls ulls mells.

(Ve'l sastre curandero Vermont.)

ESCENA XXI

Cayfar, Vermont y lueco Cabo
è Individuo.

Ver -

Ver - Se pot entrar?

Cay - Entra sastre.

Ver - Allà s'esperan tots los
y es precis pensà l'excusa
d'haber 'ls fet veni.

Cay - Fens rahó,
Direm que son testimoni...

Ver - Justà.

Cay - Digas qu'entim Sanchez

Ver— Eh, Cabo, Indivíduo, entreu

(Lo crida y surten)

Cay— Observiu del quarto fash.

(s'amagan.)

Veyas tu qu'ets curandero
si observas si n'està malt

(indicant veure.)

Ver— Si, mentres tant vaig y torno.

Cay— No triguís.

Ver— No tingas por,
vaig sols a pasà un pegat
ab un gasset que te'l brom.

(Se'n va Vermont pel foro y surt
ab una per la esquerra.)

ESCENA XXII

Cayfas y Agna.

Agn - Qui es aquest que surt ara?

Cay - Wo ho preguntis; es prevenció
tot mirat he.

Agn - Que intenta?

Cay - Lo que vostè també vol
ferli deixa aquest negassi
perque ja ho ven poch a poch
al ultim ni sab que's diu
ni'l que's fa y a mes d'això
aquell pobre vell tant debil
caigentli sobre, ell l'ha mort.

Agn - Això no ho diga en cap puesto.

Cay - L'ayguardent ho fa fer tot
To'ls he trovat ab l'ampolla
traquejant a dret y a tort
y hasta'm dol que s'emborratxi
escarmentemlo de un cap

sino no valdria creure
 es precis que al estar bo
 se trobi en lo quartelillo
 en lloch de casa.

Agn- Això no.

Cay- Sals ab un dia que hi dormi
 creguim que ja n'hi hauria prou.

Agn- Dormi fora del meu llit
 això no ho consento jo.

Cay- Agneta fassi'l que vulgui
 pero demà estara' bo
 y no valdra' creure ve
 del que fa avuy quan llavors
 no creuria tot trobantse
 fora de casa y fins par
 tindria jo de dormir hi
 perque es un perill molt gros.

teni l'home levi-levi
si las pega en tata'l noy
ò a voste malt poquet costa
clava un ganivet al coll
per que al fi l'enteriment....

Agn- Val Div que'n tindrà tant poch.

Cay- Pero dona en aquets casos
que'l cap es mar de lieors
l'enteriment va a pasetj
per no ofegarse

Agn- Qui som
terint al home al quartelillo

Cay- Si te pò'm quedaré jo....
ò sino ma noche mala
qualque meva la passa....

Agn- Pron:
...èll ve; me'n vaig; voste' observil

y 'm parlarem segons com.

(Se'n va l'Agna y surben Payet
y Prudencio.)

ESCENA XXIII

Cayfàs, Prudencio y Payet.

Prn - He perdut la clau... ja! no.

Ola ja has dut testimonis?

Cay - Si allà.

Prn - La 'ls cridaré jo.

Pay - No, pare, son los dimonis.

Prn - Be, qui son?

Cay - Dos amichs meus.

Prn - ¿Meus no? home, contaba
que eran teus los meus, y 'ls teus
també meus? ¡me la pensaba!

Pay — No hi entreu.

Prn — No hi entrare'

(Se'n va Payet.)

Cay — Vaig à prepararà 'l negoci.

(entra tront son los demés.)

ESCENA XXIV.

Prudencio y luego Dos Municipals.

Prn — Si are jo'm tornés un Rassi
quin Desempenyo puch fé'!...
Veyam! entrin

(als municipals.)

Los Dos — Ab pernis.

Cal — Don Cayfàs?

Prn — Si, ja comprench,

(quina's fatras) mes no entench

com venen vestits així

Cab— Pronto deurà ser la hora

(A l'individu.)

Prn— Es que....

Ind— Estamos esperant
que avisen.

Prn— Ja avisarant!

Cab— Fon guapa; pobre senhora!

Prn— (M troben la Dona guapa.)

¿Que n'heu de fe?... ¡pero... llengua!)

Ind— Y el pobre xicot.

Cab— ¡Que mençia

tenir un Papa así.

Prn— (¡Papa?...)

No te mala papa us....

Cab— Bien

que Dir?... ..

Prn — Que'l Papa es a Roma.

Ind — Esta ausente?...

Prn — Pron que no sent.

Cab — Pero, ¿que siente?

Prn — Pre; home,

qu' es gnapa...

Cab — Serva el beodo?

(Al individuo.)

Venimos....

(A Prudencio.)

Prn — Si, si, ja, si

he pron que'ls he vist veni.

Ind — Que se figura?

Prn — To?... todo.

Cab — Le parece....

Prn — A mi? no gens.

Cab — Pero quien?...

Prn - Ella y be ho veig
perque ella es guapa, jo llestj
y no'ns assemblem i entens?

Cab - Pero es ustè....

Prn - To, si, l'hop.

Tud - Pariente de Don Prudencio?

Prn - Un pariente muy aprop
que enan vull faig fe silencio

Cab - Pues ustè serà el pariente
del que està.....

(seuyalant beguda.)

Prn - i Com del que està?...

(Fent lo mateix.)

Cab - Si hombre el del Aguardiente.

Prn - i Que diu?... (l's fare cantà

(sorpres.) (fingeix.)

Si!...

Ind - El nino es hijo....

Prn - (Fingim....)

ja que avuy tot hom fingeix
y finguit se descubreix.)

Si, l' may....

Cal - Ta'ns ho presumiam.

Prn - (i que s'ho presumen han dit?)

(i pot se' l' may es presumtuós

ò pot se' cad' un d'ells las

es un tanto presumit.)

Cal - Fat ho sabemos.

Prn - Payfas

ja'ls ha dit....

Ind - Nada.

Cal - Ni un mot,

pero lo sabemos tot

Prn - Fat?....

Cab - (indicantlo ab la prn.)

Fat.

Ind - (idem.)

Fat.

Prn - Fat, vaya un cas;

sembla que jugui a la morra
després de se'l patricò.

Cab - Pero... lo deixamos corre

Ind - En cumplint nuestra missió

Cab - Vosotros en vigilaut
por si's desmanda ab valor
y intenta fe' nu'altra mort

Prn - (ab ansia.)

Qui?...

Cab - (fat natural.)

Ell.

Prn - (amohinat.)

Prn - Ell?...

Ind - Y estás Indant.

Cab - Don Prudencio Xafarranxo
si hasta fa poch qu' ha xafat
un pobre vell qu' ha arribat

Prn - (S'no, 'ls calsetets m' engarxo.)

Cab - En fi prou que ho deu sabè

Ind - Fe aquesta falta.

Prn - (Deu meu!...)

Cab - L'ha pegat en que ves se ven
y es que'l vi, es clar, l'hi fa fè
y 'ls mengia per ells y 'ls altres

Ind - Pero ab un escarment.

Prn - (¡Pillo!!)

Y vastès...

Cab - Claro, nosaltres
en llevantlo al Cuartelillo.

Prn - A mi?... èlls?... ¡Oh, no pot se!

¡ay! me desmayo

Ind - (absente.)

Es el, si.

Cal - Si hasta con del pes del vi.

Prn - No m'agnanto.

Cal - Ya se ve.

(S'amagan en un quarto per observar.)

Escena XXV

Prudencio y luego Cayfas y Vermit.

Prn - Vos ho torno a di esperits
 tornenme gos com fa poch
 vos he dit ¡ah! pot se soch
 perque 'm valtan los mesquits
 y municipals; ¡qui sab!

si m'han dat la bala o com
no porto encare l'pegat
que m'ha de curà del brom
pero no; no soch pas gas
los gassos tenen mes brillo
ni 'ls portan al quartelillo
com me volen Diu aquells sos.

Los vull matar, gent farsanta
que's pensen que hi hegut massa,
los mataré si hi pinch trassa.

(va ab un ganivet.)

¡no m'aguantó!

(queda demoyat a la cadira y
sosten Caylís y vermut.)

Cay - Ni s'aguantó.

Pru - Ah, si, ja m'han escaltat
los mals esperits; de veras

ja'm sento 'l cap escalfat
pèl soch d'aquellas calderas
de En Pere Botero ; ah!

Lo cap me vull pro bullint
quan estarà sobreixint
algú s'hi te d'escaldà....

Cay - Prudencio; t'porto un amich.

Prn - Un amich! vana paraula;

(anant direct ensopega ab la taula y cau.)

Au...! ; ah! maledida taula
ave que's pensan que estich
mitj begut, eaiç per mes pega.

Ver - Si la te sortia macatxo

Cay - c'vo pot està mes bovatxo.

Prn - Per veure un amich, se'm cega
la vista que 'l vi ha entelat
y no veig mes que un traïdo'

(per Cayfàs.)

ey'l matarré.

(Vermut pren lo gausivet.)

Ver-

Deixi això,

no ven que va carregat?

Prm- Avisa tota la gent

(A Cayfàs.)

qu'has fet veni y calma'm roba

al devant de tots la prova

(Cayfàs entra al quarto.)

ensenyarè ab l'ayguardent.

(venen tots los personatges que
prenen part en l'obra, menon en
Gama com se importa.)

Escena XXVI.

Tots menos Gama.

—

Prm - Fins sembla mentida

Pay - ; Pare!

Prm - Fill!...

Pay - L'esperit sant que us guia.

Prm - ; Abrassam!

(Payet si abraça y venunt lo tren.)

Ver - Home... Podria

caureli sobre estant aire....

(indica vent.)

Prm - ; Pillo! y pensatho has pogut...?

(L'aguanta.)

;; I's creu que l' porró hi alsat!!

l'hi vull fé un ull de vellut
perque vaigi mes mudat.

(tots lo detenen.)

Deuxenne amav!

Cay -

Vaja; prou.

Agn - La prova teus de luscà
y aixis los faras calla

Prn - Es cert, pro't farè un cap nou.

(A Vermut; després luscà l'ampolla.)

Miren; aquí hi ha la prova
entre l'ampolla y lo tap.

Cay - Si ja hi'l que 's diu no sab

Ver - Prou farà si encàs la trova

(Desplega'l tap y olova l'ampolla.)

Prn - Pero què veig?... m' amohina
no son farros: pot se jo

(agafa'l tap.)

finch pa al ull; tu, qu'es això?

(à Caylàs.)

Cay - Això?... un tros de mantellina

Prn - Mantellina?

Cay - Si y ben grassa.

Prm - Pero això no es aygnarvent.

Agna; olora això al moment

Agna - (Després d'olorar.)

Oh, no sento res.

Prm - ¡ Qui'ets sassa!

Digas que no hi sentis de nas;

(al crient.)

Toseph! olora....

Cri - No sento

cap fragancia.

Prm - Hasta'm faràs

creure que ments.

Cri - ¿Que jo mento?

(Ho dona al Payet.)

Prm - Way; ensuma fins que't cayga

l nas a dins ¿ qui' es això?

Ensuma y digas qui' es?

Pau -

Ayga.

Prm - Pero es ardent.

Pau -

Crech que no.

Cay - La ardencia la tens tu.

Prm -

Y vius?

No es això una prova acàs.

Cay -

Si; una prova de que estàs
que ja no sabs lo que't dius.

Prm -

¡Ah! ja entench la vostra embrolla
tots plegats m' haben venut
m' hen pres lo tap de la empolla
y l'aygnardent s' hen vegut.

Y fingiu que esteu plorant
y es de tant de gust que riken
perque ho fen venire, semblen
cada un un comediant.

Bueno; si m' haben ganuyat

ab. vostres tretse son tretse
estich vegut es vvitat

ja 'm poden crida' de setse.

Perque tant com m' envahiti

perque tant com mes m' alteri

y mes cridi y us desafiti

mes creuen que ja estich leri.

Si; he vegut massa y es are

la mengua per ma mullè

y la familia.

Pay -

Pare!!...

Prm -

Allà tant vulguen seguirè.

Cay

Vaja.

(vulguentlo acompanya.)

Prm -

No. Deixam anar

perque si 'm tocabas tu

tindria gommas, ... segri,

De tornar-me à emborratar
ab sauch dels amichs, que sura
com lo vi agre y re's guanya
que l' que la creu noble y pura
s'hi emborrata y cau y's danya.
Fant salts...; amich! t' encomano
tu qu' ets...; amich! verda de
que en res may siguis gitano
ja que no m' en dexas se.
; Agneta! si l' plò es segri
Despedim's no com ofesos
ja vint anys y quatre mesos
que jo emborratat ab tu
vaig Darbe l' primer pató
De nostre amor comensant
avuy... també emborratat
vull Darbe l' Darre ab passió.

(hi va per ferli.)

No, no; no m'abrasiss; ca!
 lo pes del vi à mi'm fa caure
 si à terra anabas à vautre
 jo hasta t' podria aixafà'.

(Fet ab misteri mirant à l'ayfar.)

O tu Payet si no creus
 qu'està begut lo teu pare,

(Payet s'hi abrasa.)

¡Abrassam! ¡que vinguin ore
 à treurer't dels brassos meus.

(Hi van tots.)

No deixis anà.

Pay -

Apretem

(valguentlos desjuntar.)

Prm - Soim dos gitanos formals
 que tractem ab animals.

(En aquí los desjuntan y los poseen un
a cada costat, formando dos grupos
ab los que los agnontan.)

Prm - ¡Ah! 'ls animals que tractem
han tirat cossas, Payet,
y us han fet mal; ja ni humillo
que'm portin al Cuartelillo
y si volen al canyet;
ave'l que mes sento jo
que la gent tretse son tretse
vegentine a ni al carreto
tots me evidaran, ¡De setse!
'Mixinlaran y tacat
l'honor'm darà mi desmay
sentint qu'es Beguda.

Pay -

May!

To dirè qu'es Dignitat.

— — — — —
Fi.

